

BIULETYN

POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO
WARSZAWA STYCZEŃ - LUTY - 1947 R. Nr. 1 (8)

Wydaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Warszawa, Widok 10 (parter)

Do Zarządów Oddziałów P.T.K. na Ziemiach Odzyskanych

Zarząd Główny P. T. K. jest w kontakcie z Orbisem któremu Państwo przekazało szereg schronisk pod opiekę. Orbis porozumiewa się z różnymi instytucjami społecznymi, reflektującymi na niektóre schroniska.

Schroniska wybrane Orbis przekazuje umówionym instytucjom, udzielając równocześnie skromnej pomocy na zabezpieczenie schronisk i najważniejszy remont.

Zarząd Główny P.T.K. bez pomocy Oddziałów nie jest w stanie zaopiekować się przeznaczonymi do przydziału schroniskami, tym bardziej, że inicjatywa terenu przy objęciu i zagospodarowaniu schronisk ma wielkie pole do działania.

Dlatego też Zarząd Główny zwraca się niniejszym do Oddziałów P. T. K. na Ziemiach Odzyskanych z apelem, aby te Oddziały z własnej inicjatywy zgłosiły swe zainteresowania dla pewnych schronisk, w szczególności miejscowych, wyraziły na piśmie gotowość zaopiekowania się wyznaczonym schroniskiem, zagospodarowania go i przejęcia w administrację.

Należy się liczyć z tym, że pomoc z zewnątrz będzie niewielka.

Sprawę niniejszą należy omówić na posiedzeniu Zarządu Oddziału i wnioski odpowiednio umotywowane natychmiast skierować do Zarządu Głównego P. T. K., który postara się szybko załatwić sprawę z zainteresowanymi czynnikami.

Ministerstwo Oświaty o »Ziemi«

Ministerstwo Oświaty wystosowało do Zarządu Głównego P. T. K. następujące pismo z dnia 18 stycznia 1947 roku Nr. VI Oc—2066/47.

W związku z pismem z dnia 20 listopada r.b. Nr. 754/46 zatwierdzam do użytku szkolnego czasopismo — Ziemia — jako polecane do bibliotek uczniowskich starszych klas szkoły powszechnej, szkół średnich wszelkich typów, nauczycielskich i pedagogicznych.

W załączeniu opinia Komisji Ocen z zakresu geografii oraz odpis recenzji.

Minister (—) Cz. Wycech.

Wyciąg z protokołów posiedzenia Komisji Ocen Wydawnictw Szkolnych z zakresu geografii (Dnia 13 grudnia 1946 r.) „Z i e m i a” Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Członkowie Komisji podobnie jak i recenzent stwierdzają, że pismo to z punktu widzenia nauczania geografii przedstawia wielką wartość. Zawiera ono artykuły o bogatej treści geograficznej (Sudety, Łużyce, Skarby mineralne Dolnego Śląska — i szereg innych), które, zwłaszcza wobec braku odpowiednich podręczników, stanowią mogą doskonałą lekturę uzupełniającą przy nauce geografii Polski.

Opisy wycieczek rozbudzą chęć do zwiedzania kraju, co przy nauce geografii pierwszorzędą odgrywa rolę. Wykaz książek i czasopism z zakresu krajoznawstwa ułatwi zainteresowanemu czytelnikowi odszukanie potrzebnego materiału. Liczne, dobrze dobrane i starannie wykonane ilustracje podnoszą wartość wydawnictwa...

Komisja, uznając wielką wartość miesięcznika „Ziemia”, poleca go do bibliotek nauczycielskich, szkół powszechnych i średnich, do bibliotek uczniowskich dla młodzieży starszych klas szkoły podstawowej i szkół średnich wszystkich typów, do bibliotek organizacji młodzieżowych i wszystkich instytucji, prowadzących pracę kulturalno - oświatową.

Podając powyższe do wiadomości, Zarząd Główny P.T.K. wzywa wszystkie nasze komórki organizacyjne do propagowania naszego miesięcznika krajoznawczego i zjednywania mu prenumeratorów.

Zaznaczamy, że rocznik 1946 „Ziemi” można otrzymać po wpłaceniu kwoty 120 zł., zaś prenumerata na rok 1947 wynosi 200 zł. Członkowie P.T.K. otrzymują „Ziemię” w ramach składek członkowskich.

W sprawie kolejowych zniżek turystycznych

W grudniu ub. roku Zarząd Główny P. T. K. wystąpił do Ministerstwa Komunikacji z memoriałem, uzasadniającym potrzebę przywrócenia organizacjom krajoznawczym zniżek turystycznych na kolejach.

W odpowiedzi na to pismo Ministerstwo Komunikacji Departament Handlowo - Taryfowy pismem z dnia 27 stycznia 1947 l. dz. III 1—427/2/47 zakomunikowało co następuje:

Na pismo z dnia 27 XII Nr. 876/46 Ministerstwo Komunikacji zawiadamia, że sprawa wprowadzenia ulg dla przejazdów w celach krajoznawczych i turystycznych była przedmiotem obrad specjalnie zwołanej w tym celu konferencji z udziałem zainteresowanych tą sprawą Departamentów w Ministerstwie Komunikacji.

Wobec zalecenia Centralnego Urzędu Planowania i Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów w zakresie redukcji udzielanych dotąd ulg oraz wobec niezadawalniającego stanu finansowego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” postanowiono ulg tych nie wprowadzać.

Podpis.

Ankieta sprawozdawcza P.T.K.

Zarządy Oddziałów P. T. K. otrzymały ankietę sprawozdawczą za okres działalności do dnia 1 stycznia 1947 roku.

Ankiety powyższą należy wypełnić starannie i przesłać Zarządowi Głównemu w terminie do dnia 1 marca r.b.

Na podstawie materiałów, zawartych w ankiecie Zarząd Główny opracuje szczegółowe sprawozdanie z działalności wszystkich komórek organizacyjnych P. T. K. w pierwszym po wznowieniu roku działalności.

Zarządy Oddziałów dołożą starań, aby starannie wypełnione ankiety wróciły do Zarządu Głównego w oznaczonym terminie.

Obozy krajoznawcze młodzieży

Zarząd Główny przewiduje w roku bieżącym zorganizowanie kilku obozów krajoznawczych dla młodzieży Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej. Organizacją obozów winny zająć się Okręgowe Komisje Kół Krajoznawczych Młodzieży, względnie Oddziały. Zarząd Główny P.T.K. poczyni starania,

aby poszczególne obozy uzyskały pomoc finansową z zewnątrz. Projekty obozów, z programem prac, wykazem opiekunów i prelegentów, krótkim preliminarzem budżetowym, konkretnym wnioskiem o pomoc należy składać Zarządowi Głównemu w terminie do dnia 1 kwietnia 1947 roku.

Oddział P.T.K. w Tarnobrzegu

Z inicjatywy Urzędu Wojewódzkiego Wydział Komunikacyjny w Rzeszowie powołany został w Tarnobrzegu Oddział Poleskiego Towarzystwa Krajoznawczego, którego deklarację podpisało 65 członków.

Na zebraniu organizacyjnym w dniu 30 grudnia 1946 roku powołano Zarząd, w którego skład weszli pp. Julian Kirsch — prezes, mgr. Kazimierz Bochniewicz — V. prezes, Stanisław Nowak — sekretarz, Janina Kądziołkówna — skarbnik, Wł. Tychowicz, dr. Jan Poznański. Komisję Rewizyjną stanowią pp. Jan Fecko, Józef Stępień, Jan Sieprawski.

W pierwszym rzucie planu pracy postanowiono zająć się sprawą zabytkowego zamku w Baranowie. Wspaniała ta budowla z XVI wieku, będąca jednym z najpiękniejszych zabytków polskiego renesansu, znajduje się w oplakany stanie. Gmach wobec braku należytego zabezpieczenia ulega szybkiemu niszczeniu. W jednej z sal zalała się wskutek gnicia belek stropowych powała, nadto całe wiązanie dachowe grozi zawaleniem. Przez rozbite szyby okien do sal zamkowych przenika deszcz i śnieg, co przyspiesza zniszczenie zabytku.

Postanowiono również wykorzystać przystań nad Wisłą dla uruchomienia tarnobrzęskiej Sekcji Kajakowej P.T.K. Przygotowanie przewodników po mieście i okolicy uwzględniono również w planie pracy Oddziału.

Piękne rezerwy przyrody w okolicach Tarnobrzega uznano również za atrakcję turystyczną, na którą należy zwrócić uwagę krajoznawców

Z działalności Oddziału P.T.K. w Włocławku

Wobec trudności lokalnych prace Oddziału w wielu dziedzinach musiała się ograniczać. Zredukowano ją do działalności w dwóch kierunkach: odczytowym i wystawowym.

Odczyty organizowano na płaszczyźnie współpracy z miejscowym Klubem Artystyczno - Literackim, czemu sprzyjał fakt, że wszyscy członkowie Towarzystwa Krajoznawczego należą do klubu, a prezes Arentowicz prowadzi obydwu stowarzyszeń. Od 15 października do 15 grudnia odbyło się 7 odczytów wygłoszonych przez profesorów i docentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Frekwencja jak na miejscowe stosunki doskonała, od 150 do 650 słuchaczy. Odczyty profesorów Konrada Górskiego i Szwejkowskiego urządzono w teatrze, ponieważ sala odczytowa w Muzeum, gdzie odbywały się inne odczyty mieści tylko 250 osób.

Pewnym sukcesem moralnym w działalności Oddziału było uzyskanie sali od Związków Zawodowych, którą przeznaczono na urządzenie wystawy. W październiku, korzystając ze zdjęć fotograficznych przysłanych przez toruński Oddział P. T. K. otworzono wystawę p.n. „Piękno Torunia”. W początkach grudnia otwarto wystawę „Warszawa w gruzach”, na którą złożyły się przede wszystkim słynne zdjęcia Bulhaka w liczbie ponad 100 sztuk, a następnie 12 autolitografii A. Suchanka oraz 16 akwarel Heleny Powierzyny i Stefanii Zdrojewskiej - Majewskiej.

Obie wystawy cieszyły się bardzo liczną frekwencją, szczególnie wśród młodzieży szkolnej. Z dnia na dzień wzrastało zainteresowanie publiczności — niestety, sala była do dyspozycji P. T. K. tylko przez tydzień i w określonych godzinach.

Ponadto Zarząd Oddziału Kujawskiego we Włocławku uzyskał subwencję na odnowienie Muzeum w wysokości 10.000 zł. Jak na potrzeby Muzeum suma ta nie jest zbyt wielką, ale pozwala rokować nadzieje na przyszłość.

W obecnych warunkach innych poczynić poza akcją odczytową i wystawową przewidywać nie można. Główną przeszkodą w rozwoju prac jest tu brak własnego lokalu, która to sprawa bardzo interesowała miejscowe społeczeństwo.

Poznański Oddział P.T.K. w okresie zimy

Mimo okresu zimowego, pozornie nie sprzyjającego wycieczkom, Oddział Poznański P. T. K. ma do zanotowania w listopadzie i grudniu 1946 roku 12 wycieczek własnych oraz dwie wycieczki przyjęte.

Oto wykaz wycieczek własnych: Kobylnica — Wierzelnica, dolina rzeczki Głównej — 14 uczestników, prowadził J. Cwojdziański. Biskupin — 25 osób, prow. Fr. Jaśkowiak, Zabytki na Siódce — dla słuchaczy Uniwersytetu Powsz. im. J. Kasprówicza — 120 uczestników, prow. R. Paczyński. Druga podobna wycieczka z 27 uczestnikami — prow. J. Cwojdziański. Ostrów Łumski — 95 uczestników, słuchaczy Uniwersytetu Powsz. — prowadził R. Paczyński. Katedra Poznańska — 47 uczestników — prow. Fr. Jaśkowiak. Katedra — 47 uczestników, prow. Fr. Jaśkowiak i J. Cwojdziański. 5 innych wycieczek do Katedry dla harcerzy, uczniów Gimn. im. Paderewskiego, Kółka Krajozn. przy gimn. im. Marcinkowskiego, Koła Ministrantów, uczestników luźnych — łącznie 105 uczestników — prowadzili R. Smiglak, R. Paczyński, J. Cwojdziański.

Oddział przyjął dwie wycieczki prowadzone przez J. Cwojdziańskiego i R. Paczyńskiego, mian. wycieczkę nauczycieli z powiatu Kościańskiego i słuchaczy kursu buchalterii rolnej z Bobrowka pow. Szamotulski.

Oddział P.T.K. w Międzyrzeczu

W Międzyrzeczu (woj. Poznańskie) z inicjatywy miejscowych czynników powołano Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Na zebraniu organizacyjnym starosta powiatowy ob. Skupiewski zapoznał zebranych z zasadami Towarzystwa i wskazał na możliwości pracy w najbliższym terenie.

Po zapoznaniu się z przepisami statutu P. T. K. prezesem Oddziału wybrany został ob. Grot - Grzegorzewski, poza tym do Zarządu weszli ob. ob. Kikiewicz, Kowelski, Budzyń, Makowska, Niewiadomski, Posmyk, Opała i Banaszekiewicz.

Równocześnie powołano do życia następujące komisje: Odczytowo - propagandową, wycieczkową, ochrony zabytków i przyrody.

Zarząd Oddziału P.T.K. w Białymstoku

Zarząd Oddziału P.T.K. w Białymstoku zorganizował Kurs przewodników w Białymstoku w dniach od 2 do 4 stycznia włącznie.

Kurs odbył się dla młodzieży szkół średnich, w ścisłym porozumieniu i współpracy P. T. K. z Kuratorium Szkolnym.

Na kursie obecnych było 57 słuchaczy (młodzież płci obojga). Mimo ferii świątecznych młodzież uczęszczała na kurs regularnie i wykazała duże zainteresowanie dla spraw krajoznawczych.

Wykłady na kursie obejmowały tematy.

1. Istota krajoznawstwa i historia placówek P.T.K. — O. Parysowa 2 godz.
2. Historia Białegostoku — M. Parysowa 2 godz.
3. Higiena wycieczek — Dr. M. Sacha 2 godz.
4. Białystok XVIII wieku — M. Motoszko (wizytator szkół powszechnych) 1 godz.
5. Kościół stary i nowy — dyr. Kosiński 2 godz.
6. Białystok w/g moich wspomnień — dyr. Kosiński 1 godz.
7. Cechy białostockie — W. Dawidowski 1 godz.
8. Kościół św. Rocha (z wycieczką) — W. Okuszek (wizytator szkół kształcenia nauczycieli) 1 godz.
9. Plan odbudowy Białegostoku — W. Okuszek 1 godz.

Egzamin, który odbył się w dniu 7 stycznia br. był sprawdzeniem znajomości rodzinnego miasta i zainteresowania krajoznawstwem.

Egzamin wypadł nadspodziewanie dobrze. Młodzież bowiem nie tylko wykazała się utrwaleniem materiału, jaki został omówiony na kursie, ale także znajomością rzeczy, których na kursie nie poruszano, nie chcąc zbyt obciążać młodocianych słuchaczy, w ramach tak krótkiego czasu, jakim kurs dysponował.

Oddział Białostocki P. T. K. celem umożliwienia młodzieży dalszego pogłębiania wiadomości krajoznawczych, uruchomił czytelnię, z której może młodzież korzystać w chwilach wolnych od zajęć szkolnych.

Oddział P.T.K. Polczyn Zdrój

W malowniczej miejscowości województwa szczecińskiego w Polczynie - zdroju powołany został Oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego.

Zebrań organizacyjnych zagaił inż. Twardo ze Szczecina, wskazując na zadania P. T. K. w przeszłości i dobie obecnej.

Do Zarządu Oddziału weszli pp. prof. Zieliński, Szumańska, Morawska, inż. Szmatosła i inż. Kuźniarski.

Miasto Polczyn przedstawia sobą piękną perelkę architektoniczną. Zdrój szczyci się doskonałymi wodami mineralnymi i pierwszorzędnymi urządzeniami, okolice słyną z piękną położonych jezior. Park polczyński jest ostatnim wyrazem sztuki ogrodniczej.

Nowy Oddział ma przed sobą piękne pole do działalności.

Warszawski Oddział P.T.K.

Sprawozdanie roczne.

Jako przykład pracy krajoznawczej, prowadzonej w bardzo ciężkich warunkach, przytaczamy obraz działalności warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, na podstawie przesłanego nam sprawozdania z działalności za rok 1946.

II. Sprawy organizacyjne.

Pełnych zebrań Zarządu Oddziału odbyło się w roku 1946 — 9. Pozatym co tygodni prawie odbywały się zebrania Prezydium. W miarę ożywiania się działalności Oddziału kooptowano do Zarządu: Stanisławę Kamińską, Danutę Kozakównę (26.III), prof. Władysławę Woydynę (14.V), inż. Feliksa Kanclerza (25.VI) i maj. Mariana Stańczaka (3.XII). Pracę członków Zarządu podzielono jak następuje: J. Kołodziejczyk — I Vice Prezes i referat odczytów, S. Gabryszewski — II Vice Prezes i organ. Komisji Turystycznej oraz kursów dla przewodników, D. Kozakówna — Sekretarz, J. Kołodziejczyk — Skarbnik, F. Kanclerz — przewodnictwo Komisji Turystycznej, J. Jakubowski — przew. Sekcji Kół Kraj. Młodzieży, M. Podhorska - Okołów — przew. Sekcji Tur. Wodnej.

Czynności swe Oddział załatwiał w lokalu łącznym z Zarządem Głównym, użyczonym przez Ligę Morską w lokalu tej ostatniej przy ulicy Widok Nr. 10. Korzystnym było tu, że lokal mieścił się w dobrym punkcie, wyposażony był w potrzebne meble i utensylia przez Zarząd Główny, jak również, że Oddział 1 do 2 razy tygodniowo użytkować mógł na swe potrzeby (odczyty, wykłady) salę Ligi Morskiej; ujemną zaś stroną było, że nie był to lokal własny, przy czym kilkakrotnie zmieniany i ograniczany (ostatnio do małego, bocznego pokoiku), co w dużym stopniu krępowało działalność i możliwości rozwojowe Oddziału. Dlatego też dalszą i pierwszą troską Zarządu Oddziału musi być i w roku 1947 sprawa pozyskania odpowiedniej siedziby. Za poważne natomiast osiągnięcie w zakresie organizacyjno - inwestycyjnym uważać należy uzyskanie od Zarządu Głównego pożyczki zł. 90.000.— (z czego oddział już 10.000.— spłacił z własnych dochodów) a to na kupno epidiaskopu, co umożliwiło podniesienie poziomu zarówno II-go kursu przewodników, jak i akcji odczytowej.

Za duży też w tych warunkach lokalowych sukces uważać należy pozyskanie przez Oddział w ciągu zaledwie 3-ch kwartałów minionej działalności 337 członków, co w stosunku do liczby przedwojennej stanowi już bezzamala 1/3-cią część — i to w Warszawie zrujnowanej i zmniejszonej pod względem ilości mieszkańców zgorą o połowę. Temu to przypisując, jak i pozyskaniem dochodów z innych źródeł a także oszczędnej gospodarce, (jak to ilustruje dołączone sprawozdanie rachunkowe), zawdzięczać należy, że Oddział — rozpoczynając swą działalność przed 3-ma kwartałami zasiłkiem od Zarządu Głównego na koszty organizacji zł. 5.000.— zakończył okres sprawozdawczy czystym majątkiem zł. 43.587.—. Skolei pozyskanie już trzech i pół setki bezzamala członków (na zebraniu organizacyjnym w dniu 24.III. zadeklarowało przystąpienie około 60 osób) zawdzięczać należy realizowaniu przez Oddział w miarę możliwości zadań statutowych Towarzystwa a to w pierwszym rzędzie akcjom wycieczkowej i odczytowej, jak to jest przedstawione dalej.

III. Akcja Turystyczna (ogólna).

Większość podstawowych zadań Oddziału weszła w zakres prac Komisji Turystycznej, powołanej już na I posiedzeniu Zarządu Oddziału. Komisja ta, której przewodniczył początkowo V. Prezes S. Gabryszewski a następnie członek Zarz. Oddz. inż. F. Kanclerz, liczyła początkowo 7 osób, zwiększając się stopniowo do liczby 30-tu a to głównie przez dopływ młodych sił wśród słuchaczy zorganizowanych przez Oddział 2 kursów dla przewodników.

Stawiając sobie za główny cel uruchomienie, wzorem przedwojennym, wycieczek a następnie kursów dla przewodników po Warszawie, Komisja osiągnęła w poszczególnych działach swej pracy następujące wyniki:

1. Wycieczki. Urządzano je niemal w każde święto a czasem i w dniu powszednie, często nawet po 2 a nawet i 3 jednego dnia. Wycieczki te, dostarczając szlachetnej rozrywki i otwierając oczy na piękno, kryjące się w ocalałych murach stolicy, a także na jej przeszłość i przyszłość, zyskały sobie szybko szerokie uznanie a dla Towarzystwa prawie że „monopol” obywatelski na ten poglądowy sposób popularyzacji wiedzy o stolicy, do czego też w dużym stopniu przyczyniła się codzienna prasa stołeczna, bez różnicy kierunku darząca od początku swym poparciem Towarzystwo.

Stopniowo też wzrastała frekwencja na wycieczkach organizowanych przez Towarzystwo, dochodząc często powyżej liczby 100 osób, a wycieczki z jednego dnia i ponad 200 uczestników łącznie.

Z grona przewodników największą ilość wycieczek prowadzi członk. Komisji: S. Gabryszewski, inż. F. Kanclerz, H. Ławruszonisówna, D. Kozakówna, Z. Orłowicz, K. Tynicki, K. Kot i H. Grzybowski.

2. Kursy przewodników. Kursy dla przewodników po Warszawie zorganizowano dwa, jeden wiosenny, pod kierownictwem Stanisławy Kamińskiej, który ukończyło 18 osób, i drugi, jesienny, pod kier. dr. Jadwigi Włodek — Sanojcowej, który ukończyło 48 osób.

3. Poradnia krajoznawcza. Poradnia taka mogła być stworzona na niewielką skalę — z myślą, że będzie ona załącznikiem Biura Turystycznego przy P. T. K. w przyszłości. Udzielała ona informacji i obsługiwała wycieczki, przybywające do Warszawy, dostarczając w 10 wypadkach przewodników (m. in. dla dużej wycieczki robotniczej z Łodzi).

4. Znakowanie szlaków. Ograniczyło się ono w roku sprawozd. do skontrolowania 2 szlaków, przeprowadzonych przez Towarzystwo przed wojną, a mianowicie: w Puszczy Kampinowskiej oraz do Otwocka, Karczewia i przez Wisłę do Czerska.

5. Mapy dworcowe. Sporządzono i ustalono wzór mapy propagandowo - turystycznej w wykonaniu artystycznym a to

okolice Warszawy i zamówiono już 3 takie mapy do wywieszenia ich na wiosnę 1947 r. na dworcach kolejowych warszawskich.

6. Schroniska. Wynajęto domek we wsi Granica dla obsługi wycieczek przybywających do Puszczy Kampinoskiej z tym, że wyposaży się go i urządzi z wiosną 1947 r. W sprawie schroniska w Warszawie porozumiano się już z P. C. K. i Wydziałem Wczasów co do zaopatrzenia go, zaś ze „Społem” i „Orbisem” co do pomocy finansowej. Niestety, paląca ta sprawa uległa zwłoce, ze względu na trudności znalezienia odpowiedniego pomieszczenia.

7. Biblioteka i wydawnictwa. Po kompletnym zniszczeniu zbiorów przedwojennych, zaczęto na nowo tworzyć podręczną biblioteczkę turystyczno - krajoznawczą, uzyskując już ze zbórki członków i z zakupu kilkadziesiąt książek i map. Nabyto też okazji 100 przedwojennych przewodników M. Majchera dla udostępnienia ich członkom. Poczyniono również pierwsze kroki w kierunku wydania tak bardzo potrzebnego nowego przewodnika po Warszawie, powierzając realizację tego pp. J. Kołodziejczykowi i F. Kanclerzowi.

IV. Turystyka wodna.

Sekcja Tur. Wodnej P. T. K., szeroko znana przed wojną wśród turystów wodnych i posiadająca wzorowo urządzone przystań wodną na Wiśle, wznowiła swą działalność jeszcze przed ponownym powołaniem do życia Oddziału. Już bowiem w dniu 3.II.1946 r. odbyło się pierwsze zebranie Sekcji, na które przybyło 11 dawnych członków i na którym wybrano tymczasowy Zarząd Sekcji w osobach: Maria Podhorska - Okolów — prezes, Gustaw Ombach — skarbnik i Jerzy Lipowski Sekretarz.

Przystań Sekcji wraz z wszystkimi budynkami i całym dobytkiem ruchomym została zniszczona doszczętnie od działań wojennych. Na dobitkę, teren Sekcji zajęty po ukończeniu operacji wojennych przez wojsko a następnie przechodząc kompetencyjnie coraz to do innych rąk, pomimo rozpoczęcia energicznych wysiłków o odzyskanie go jeszcze w marcu 1945 roku — dotychczas do dyspozycji Sekcji nie wrócił. Dalsze starania są w toku.

Wobec braku przystani Sekcja nie mogła przyjmować nowych członków, ani też wznowić działalności koła młodzieżowego.

Sekcja została zgłoszona do Polskiego Zw. Kajakowego, a członkowie jej brali udział w pracach Związku. Przewodnicząca Sekcji prowadziła w pismach sportowych i Ziemi propagandę turystyki wodnej.

Członkowie Sekcji, pomimo braku przystani, uprawiali turystykę od wczesnej wiosny do późnej jesieni. Pierwsza wycieczka parodniowa została zapisana w księdze wyjazdów 20 kwietnia a ostatnia 24 października.

Członkowie Sekcji byli na Wiśle, Pilicy, Wildzie, Jeziorce, Czarnej Wodzie, Brdzie, Drwęcy i jeziorach Brodnickich i poznali nową rzekę Ziem Odzyskanych, piękną Drawę.

Ogólny kilometraż turyst. członk. Sekcji wyniósł 3462 km.

Sekcja Turystyki Wodnej P. T. K. reaktywowała nagrodę turystyczną, ufundowaną przez nią w roku 1939 i nie przyznaną nikomu z powodu wybuchu wojny. Nagrodę tę otrzymał klub kajakowy, który wykaże najżywotniejszą i wszechstronną działalność turystyczną.

Siedziba Sekcji mieściła się tymczasowo przy ul. Krynicznej 5, w mieszkaniu przewodniczącej M. Podhorskiej - Okolów, gdzie również przechowywane były składki członków.

V. Akcja odczytowa.

Dążenie przede wszystkim do rozwinięcia akcji wycieczkowej i zorganizowania I-go kursu przewodników po Warszawie, nie pozwoliło już na wykorzystanie dla akcji odczytowej sezonu wiosennego. Uruchomiono ją jednak już z początkiem se-

zonu jesiennego a to przez wprowadzenie wzorem przedwojennym stałych cotygodniowych (tym razem „czwartkowych”) odczytów dla członków i wprowadzanych gości. Odczyty te wypełniały po brzegi użyczoną oddziałowi salkę przez Ligę Morską przy ul. Widok 10, poruszając tematy jaknajbardziej aktualne.

Ogółem w okresie sprawozdawczym odbyło się 9 odczytów z frekwencją 460 osób. Na styczeń 1947 r. przygotowany już jest cykl odczytów o Łużycach oraz w dalszym ciągu o Warszawie i Ziemiach Odzyskanych — tym razem ilustrowanych, dzięki nabytemu epidiaskopowi, obrazami świetlnymi. Akcją odczytową kieruje V. Prezes Oddziału Józef Kołodziejczyk.

VI. Akcja wychowawcza.

Celem współdziałania w rozwoju akcji krajoznawczej wśród młodzieży (§ 5 p. „i” Statutu) powołano przy oddziale również Sekcję Kół Krajoznawczych Młodzieży. Zawdzięczając w dużym stopniu wysiłkom Sekcji, ukazał się wzorem przedwojennym — Okólnik Ministerstwa Oświaty (Nr. 65 z dn. 6.XII.1946 r.), który stworzył ponownie warunki do powstawania szkolnych kół krajoznawczych a to nie tylko na terenie tutejszego okręgu, lecz w całej Polsce. Sekcja spowodowała też odbycie szeregu konferencji w celu zorganizowania Komisji Kół Krajoznawczych Okręgu Warszawskiego. Dotychczas zgłoszono 1 Koło Krajoznawcze Młodzieży przy gimnazjum Władysława IV. Sygnalizowano też organizowanie dalszych kół.

W zjeździe delegatów Kół Krajozn. Młodzieży, który odbył się pod koniec roku sprawozd. w Krakowie (gdzie nadal znajduje się siedziba Głównej Komisji Kół Krajozn. Młodzieży P. T. K. i gdzie znowiony ma być niebawem zasłużony organ kół tych „Orli Lot”), — Sekcja wzięła udział w osobie delegatki p. Leichtfried.

Przewodniczącym Sekcji jest członek Zarządu Oddziału p. Józef Jakubowski.

VII. Sprawozdanie rachunkowe.

Z braku miejsca nie przytacza się tutaj szczegółowego sprawozdania, ograniczając się do zaznaczenia, że ogólny dochód oddziału za okres sprawozd. wyniósł zł. 191.296.— (składki 33.245.— imprezy własne 46.260.—, pożyczki 81.300.— i subwencje 30.491.—); rozchód zł. 165.964.— (odczyty, wycieczki i kursy 45.939.—, wydawnictwa 6.500.—, ruchomości i bibl. 93.010.—, opłaty na Zarz. Główny 8.616.—, koszty administr. 9.8.9.—, zaliczki 2.060.—). pozostałość gotówkowa — zł. 25.332.—. Bilans zaś końcowy wykazuje: Stan czynny — zł. 121.887.—; stan bierny (zobowiązania) złotych 81.300.—; czysty majątek — zł. 43.887.—.

Kończąc przedstawienie tego skromnego planu działalności za I-szy, po 7-letniej przerwie i to nie pełny, rok działalności, — działalności, prowadzonej „kątem” a rozpoczętej w ciężkich warunkach gdyż w mieście w 3/4-tych zrujnowanym, słabo oświetlonym i pozbawionym prawie jeszcze komunikacji wewnętrznej, Zarząd Oddziału poczuwa się do obowiązku stwierdzić że i te wyniki, które mógł osiągnąć, zawdzięcza w dużym stopniu pomocy moralnej i materialnej z zewnątrz, a to w pierwszym rzędzie ze strony Ligi Morskiej, (która udzieliła Towarzystwu gościny), Ministerstwa Komunikacji, Biuru Podróży „Orbis” i, wreszcie, Zarządowi Głównemu naszego Towarzystwa.

Specjalne podziękowanie należy się codziennej prasie stołecznej a to bez różnicy kierunku, która stale pomieszczała komunikaty Oddziału a często i obszerniejsze wzmianki, przyczyniając się walcnie do popularyzacji zadań Towarzystwa i krajoznawstwa.

Sekretarz:
(—)D. Kozakówna

Prezes Oddziału:
W. Gruszczyński.